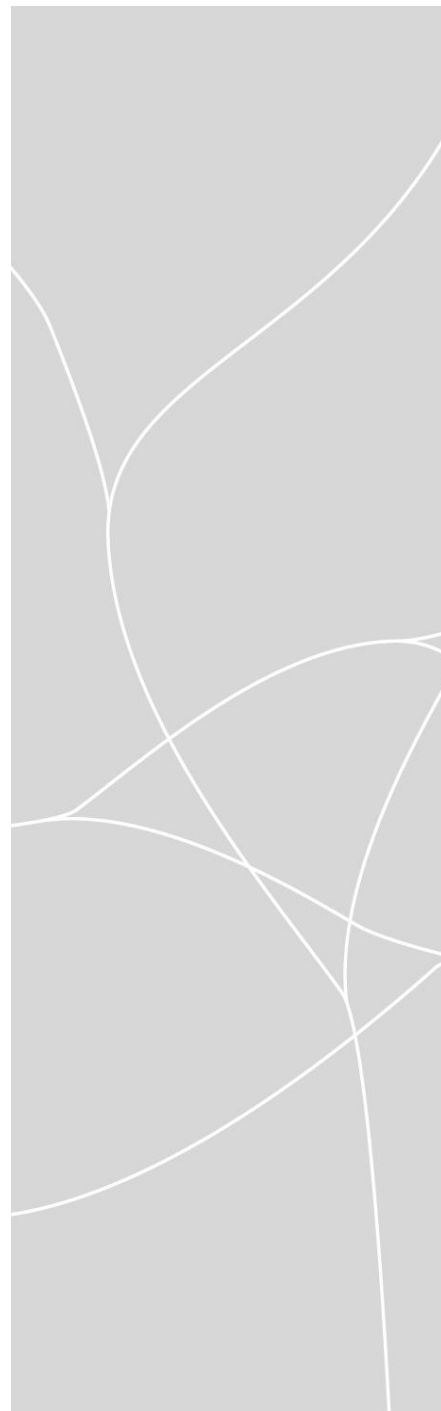

Fimpzoner, 2019

Fastighets- och gatukontoret

2019-11-19

Inledning

Den 1 juli trädde den nya Tobakslagen (2018/2088) i kraft. Med den nya skärpta lagstiftningen infördes förbud mot rökning i ett antal miljöer. Det gäller bl.a. uteserveringar, lekplatser, inhägnade områden avsedda för idrottsutövning, samt platser ämnade för inrikes kollektivtrafik. Detta kunde antas medföra ett ökat tryck med mera rökning och fler fimpar på platser i närheten av dessa områden.

Tekniska Nämnden beslutade den 23 maj att under sommaren 2019 genomföra tester med förberedda platser för rökning på Lilla Torg, på Södertull och på Möllevångstorget. Testerna syftade framförallt till att möta upp en befarad ökad nedskräpning med fimpar på dessa platser med många uteserveringar.

Fimpzoner

Den arbetsgrupp inom Fastighets- och gatukontoret som fick i uppdrag att utforma platserna och att genomföra testen valde:

- ▶ - att arbeta i en positiv anda med uppmuntran och service, istället för pekpinningar och förbud.
- ▶ - att fokusera på fimparna och att dessa ska hamna på rätt plats, istället för rökningen.
- ▶ - att arbeta med begreppet "fimpzoner" (istället för t.ex. rökrutor) och att kommunicera detta tillsammans med restaurangerna i närområdet.
- ▶ - att arbeta med en tydlig visuell profil för fimpzonerna, för att skapa en igenkänningseffekt när man rör sig i staden.

Uppdraget var att genomföra testerna på tre angivna torg/platser. Arbetsgruppen valde att skapa sammanlagt fyra fimpzoner, och att Möllevångstorget skulle förse med två av dessa.

I varje fimpzon ingick en stor vit fimpkopp, två vita solcellsbankar och en hög vit stolpe med en hängande skylt. Varje fimpzon utformades efter förutsättningarna på platsen, och två av dem placerades vid befintliga bankar för ökad kapacitet.

Målet var att fimpzonerna skulle upplevas som tillgängliga och nära, utan att förändra torgets karaktär, blockera transport- och utryckningsvägar, eller inverka på aktuella eller kommande upplåtelse på platserna.

Att skapa en positiv attityd

En grundläggande del av testet var att skapa en positiv inställning till fimpzonerna, både från rökare och icke-rökare, genom att erbjuda någonting tillbaka till de som valde att röka och fimpa på dessa platser. De åtta inhyrda solcellsbankarna kunde användas för att ladda upp mobiltelefoner och för att koppla upp sig via WiFi och Malmös offentliga öppna nätverk.

Användningen av solcellsbankar som sittplatser i fimpzonerna gav oss samtidigt möjlighet att utvärdera detta nya inslag i stadsmiljön, som tidigare föreslagits i en motion till Kommunfullmäktige och under året utvärderats av Tekniska nämnden.

Tekniken fungerade utan problem under hela testperioden, även om bankarna under de sista veckorna av testperioden, p.g.a. kortare dagar och mindre dagsljus, hade svårt att nå upp till full laddning och kapacitet.

De åtta solcellsbankarna har använts mycket flitigt under testperioden, och detta bidrar till det lyckade utfallet för hela testet..

Under de första tre månaderna användes bankarna för att ladda 11.000 mobiler och för att koppla upp sig vid 3.100 tillfällen. Nyttjandet av bankarna ligger högt jämfört med andra svenska städer.

Inverkan på nedskräpning

Skräpmätningar gjordes mitt i testperioden, i början av september, av personal från Kommunteknik.

Dessa visade att man i de fyra fimpzonerna samlade in ca 30 liter fimpar per vecka, motsvarande 15.000 fimpar varje vecka. Det innebär att det totalt kan ha samlats in uppskattningsvis 195.000 fimpar i zonerna under perioden.

Vidare visade de skräpmätningar, som årligen görs av Stiftelsen Håll Sverige Rent i ett antal centrala stadsdelar i landet, att fimpar fortsatt är det allra vanliga skräpet; men att antalet fimpar på Möllevångstorget sjönk från 16,75 fimpar/10 m² 2018 till 11,96 fimpar 2019.

Sektionsansvariga & arbetsledare vid Kommunteknik ställer sig mycket positiva till fimpzonerna, och framförallt på Lilla Torg bidrar fimpzonen till att städningen av torget blir betydligt snabbare och effektivare. Man har även under testperioden föreslagit andra platser i staden där fimpzoner torde minska nedskräpningen påtagligt.

Även krögarna ställer sig positiva till fimpzonerna, och framförallt vid Lilla Torg lyfter man fram vikten av att fimpzonen måste finnas kvar.

Begränsningar

Ett fortsatt arbete med fimpzoner för att möta upp nedskräpningen på speciellt utsatta platser i staden innebär nya förutsättningar.

Solcellsbankarna som användes under testperioden hyrdes in. Dessa bankar är av standardmodell, och drivs därmed enbart av de inbyggda solcellerna. Under vinterhalvåret räcker inte dagsljuset i vårt land till för att solcellerna ska kunna skapa tillräckligt med ström. De flesta städer i landet har därför valt bankar av

modeller, som ansluts till ordinarie elnät via elservis - för att garantera att bänken kan erbjuda laddning, WiFi och miljöbelysning även under de mörka månaderna.

Möjligheter inför 2020

Testet med fimpzoner behöver förlängas, förslagsvis fram till motsvarande datum på hösten, den 31 oktober 2020, när många av stadens uteserveringar avetableras.

Södertull har inte slagit väl ut och Fastighets- och gatukontoret vill testa konceptet på ytterligare platser för att ge en bättre och mer fullständig bild utav dessa zoner.

Två av de nu testade platserna - Lilla Torg och Möllevångstorget - lämpar sig väl för fimpzoner med året om-funktion. På Möllevångstorget finns behov av två fimpzoner, medan den fimpzon som testades på Södertull föreslås flyttas till St Johannesplan.

Under sommarhalvåret kan ytterligare fimpzoner etableras och placeras på platser med stor nedskräpning, eller vid Malmös sommargator. Här krävs då ingen anslutning via elservis. Dessa platser föreslås vara Södra Skolgatans vändplats i södra änden, Friisgatan, Folkets Park mellan Far i Hatten och Moriskan, samt en andra fimpzon vid Lilla Torg.

Dessutom kan fimpzonerna även kompletteras med platser med fimpkoppar, men utan bänkar, för att ytterligare stärka insatserna mot nedskräpning med fimpkar.